

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Cdo/14/2022                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7108221333                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 31.07.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Viera Nevedelová         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:7108221333.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne L. U., narodenej Q., bytom Z., právne zastúpenej JUDr. Petrom Homolom, advokátom, so sídlom Bratislava, Kopčianska 8/A, IČO: 53 042 034, proti žalovanému M. H., narodenému Q., bytom A., právne zastúpenému JUDr. Máriou Didekovou, advokátkou, so sídlom Poprad, Zdravotnícka 2, IČO: 52 866 742, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pôvodne vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 3C/144/2008, o dovolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. marca 2021 sp. zn. 20Co/47/2019, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 23. marca 2021 sp. zn. 20Co/47/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

### Odôvodnenie

#### I.

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“, resp. „okresný súd“) rozsudkom zo 17. decembra 2018 č. k. 3C/144/2008-3555 v spojení s opravným uznesením z 18. februára 2019 č. k. 3C/144/2008-3600 rozhodol tak, že:

„I. Súd z vecí patriacich do BSM prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného:

- pozemok evidovaný ako parcela registra „C“ o výmere 336 m<sup>2</sup> s parcelným č. 578, určená čo do druhu ako „Zastavané plochy a nádvoria“, evidovaná na Liste vlastníctva č. XXX, vedenom Okresným úradom A., katastrálnym odborom, pre okres A., obec A., katastrálne územie Z.; a

- rodinný dom so súpisným číslom XXXX, postavený na pozemku evidovanom ako parcela registra „C“ s parcelným č. 578, evidovaný na Liste vlastníctva č. XXX, vedenom Okresným úradom A., katastrálnym odborom, pre okres A., obec A., katastrálne územie Z. v podiele 1/1 k celku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni titulom vyporiadania jej zákonný podiel vo výške 23.520 eur všetko do 60 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

IV. Účastníci sú povinní uhradiť na účet Okresného súdu v Kežmarku do 30 dní od právoplatnosti rozsudku trovy súdneho poplatku, a to žalobkyňa vo výške 705,60 eur a žalovaný vo výške 2.504,40

eur.“  
II.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne a žalovaného rozsudkom z 23. marca 2021 č. k. 20Co/47/2019-3661 (ďalej ako „rozsudok odvolacieho súdu“) v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Prešove z 28. októbra 2021 č. k. 20Co/47/2019-3791, rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho opravným uznesením zmenil vo výrokoch I., II. a III. tak, že:

„I. Súd z vecí patriacich do BSM prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného:

- pozemok evidovaný ako parcela registra „C“ o výmere 336 m<sup>2</sup> s parcelným č. 578, určená čo do druhu ako „Zastavané plochy a nádvoria“, evidovaná na Liste vlastníctva č. XXX, vedenom Okresným úradom A., katastrálnym odborom, pre okres A., obec A., katastrálne územie Z.; a

- rodinný dom so súpisným číslom XXXX, postavený na pozemku evidovanom ako parcela registra „C“ s parcelným č. 577, evidovaný na Liste vlastníctva č. XXX, vedenom Okresným úradom A., katastrálnym odborom, pre okres A., obec A., katastrálne územie Z. v podiele 1/1k celku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni titulom vyporiadania sumu vo výške 32.915,62 eur všetko do 90 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

IV. V prevyšujúcej časti sa rozsudok zrušuje a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.“

3. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd v súvislosti so zastavením časti konania o vyporiadanie hnutelných vecí poukázal na § 238 CSP, § 226 CSP a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 23. mája 2007 sp. zn. 22Cdo/1112/2006. Konštatoval, že podľa najnovšej a aktuálnej rozhodovacej praxe je potrebné rešpektovať vôľu strán, ktoré sú ochotné uzavrieť dohodu týkajúcu sa aj vyporiadania jednotlivých vecí, resp. časti majetku patriaceho do BSM, a to bez ohľadu na zásady uvedené v § 150 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Pokiaľ je totiž BSM vyporiadavané dohodou, uplatňuje sa pri jej uzatváraní dispozitívna voľnosť účastníkov občianskoprávných vzťahov. Preto dohoda o vyporiadaní BSM, ktorou i prípadne jeden z účastníkov nadobudne podstatne menší podiel, prípadne nenadobudne nič, ani dohoda, ktorá sa netýka celého majetku, ktorý bol v BSM, nie je neplatná pre rozpor s § 150 Občianskeho zákonníka.

4. V danej súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2013 sp. zn. 4Cdo/147/2011. Pokiaľ strany sporu nevyužili príležitosť na podanie odvolania proti uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie o čiastočnom zastavení konania ani po predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu, tak platí, že medzi nimi došlo k čiastočnej dohode na vyporiadaní BSM, preto bol podľa odvolacieho súdu v tomto smere postup súdu prvej inštancie správny a odvolania strán sporu nedôvodné.

5. Vo vzťahu k určovaniu hodnoty vecí, teda aj nehnuteľností patriacich do BSM odvolací súd uviedol, že prostredníctvom doktríny legitímnych očakávaní platí zásada, podľa ktorej treba vychádzať z ceny, ktoré majú veci v čase vyporiadania BSM. Pri zisťovaní ceny nehnuteľnosti, ktorá tvorí predmet BSM, bolo potrebné vychádzať z jej všeobecnej ceny, určenej v závislosti od situácie na trhu s nehnuteľnosťami v danom mieste a čase, ku ktorému sa BSM vyporiadava (ZSP 3/01). Z uvedeného bolo podľa odvolacieho súdu zrejmé, že ak súd prvej inštancie pri vyporiadaní BSM vychádzal z hodnoty rodinného domu (107.000 eur, ustálenej skorším znaleckým posudkom z 12. 07. 2010), nepostupoval správne; správne mal vychádzať z hodnoty nehnuteľnosti v roku 2018 (124.000 eur).

6. Odvolací súd ďalej považoval za potrebné uviesť, že pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva sa v zásade vychádza z princípu rovnosti podielov oboch manželov. Rozhodovacia prax výnimočne pripúšťa odklon od tohto princípu, s dôsledným odôvodnením takéhoto odklonu (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. 10. 2015 sp. zn. 3Cdo/209/2012). Dôkazným bremenom je v danom prípade zaťažený ten z bezpodielových spoluvlastníkov, ktorý tvrdí, že tu sú skutočnosti, ktoré majú za následok neuplatnenie zásady rovnosti podielov. V prejednávacom prípade podľa odvolacieho súdu podporuje aplikáciu princípu parity aj to, že strany sporu žili v manželstve viac ako 28 rokov, z ich manželstva

pochádzajú 3 deti a podľa obsahu vyjadrenia jedného z ich detí obaja rodičia sú dobrými a starostlivými rodičmi.

7. Podľa odvolacieho súdu žalobkyňa v čase fungujúceho manželstva ani len nemohla predpokladať, že bude potrebné preukazovať refundáciu pôžičiek, a preto použitie prostriedkov z BSM ostalo hypotetickým a nepreukázaným. Samotná existencia zmlúv o pôžičke bez ďalšieho neznamena, že na ich úhradu boli použité prostriedky patriace do BSM. Výsledky vykonaného dokazovania neumožnili odvolaciemu súdu prijať záver o vyvrátení právnej domnienky zásady rovnosti podielov bývalých manželov s výnimkou rodinného domu v k. ú. Z..

8. Nepreukázaným taktiež ostalo, že suma 115.000 eur uvedená v majetkovom priznaní žalovaného za rok 2011 sa týkala prostriedkov patriacich do BSM, keď strany sporu boli rozvedené v roku 2008. Pre časovú a vecnú nesúvislosť nebolo možné podľa odvolacieho súdu prijať záver o tom, že táto suma je súčasťou BSM, preto v tomto smere boli odvolacie námietky neopodstatnené a postup súdu prvej inštancie správny.

9. Odvolací súd zotrval na názore o tom, že nehnuteľnosť v Z. nepatrí do BSM strán sporu z dôvodov uvedených v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí, v ktorom odvolací súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa rodinného domu nachádzajúceho sa v Z. poukázal na to, že za stavu, ak majetok bol nadobudnutý dedením do výlučného vlastníctva osoby a následne bol tento majetok po prevode na štát nadobudnutý opätovne podľa príslušných ustanovení reštitučných predpisov tou istou osobou (č. l. 2793 súdneho spisu), nemôže sa považovať za majetok patriaci do BSM. Do BSM sa podľa § 143 Občianskeho zákonníka nenadobúda, okrem iného, majetok získaný dedením a vydaním v rámci reštitúcie. Za stavu, ak nebolo preukázané, že na vrátenie kúpnej ceny boli použité finančné prostriedky aspoň z časti patriace do BSM, čo nebolo možné preukázať ani navrhovanými dôkazmi (potvrdeniami od Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, či mesta Z.), potom námietky žalovaného v tomto smere boli neopodstatnené. Navyše zinkasovanie kúpnej ceny za nehnuteľnosť, ktorá nepatrila do bezpodielového vlastníctva manželov a jej následné vrátenie bez ďalšieho neznamena jej transformáciu ako hodnoty patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

10. Vo svetle uvedených úvah odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť postupom podľa § 388 CSP.

11. Z obsahu spisu vyplynul majetkový vnos žalovaného vo výške 470.000 Kčs (15.600 eur) poskytnutý od rodičov žalovaného a v tomto smere vzhľadom na výlučné prostriedky žalobcu v čase výstavby rodinného domu v k. ú. Z. bolo opodstatnené prelomiť zásadu rovnakých podielov iba pre túto nehnuteľnosť; dôvodná je tzv. čiastočná disparita týkajúca sa hodnoty rodinného domu (124.000 eur) v k. ú. Z. v pomere 70 : 30 v prospech žalovaného. Žalobkyňa na výstavbu rodinného domu vynaložila 500 eur.

12. Investícia do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne, nachádzajúcej sa v k. ú. Z., predstavovala sumu 16.700 eur.

13. Z obsahu spisu v prospech žalovaného vyplynul (č. l. 995 spisu) zostatok na S. účte 2.580,78 eur, (č. l. 3310 spisu), zostatok na S. účte - dynamický - 495 eur, zostatok na účte S. (č. l. 3391 spisu), zostatok 310,32 eur. Zostatok na vkladnej knižke v Z. v prospech žalovaného (č. l. 2011-2012 spisu) činil 2.489,55 eur, T. stav sporenia (č. l. 286 spisu) zostatok 2.758,13 eur, investičné poistenie (č. l. 288 spisu) zostatok 501,90 eur a zostatok na účte v P. banke (č. l. 1608 spisu) vo výške 13,01 eur.

14. Žalobkyňa mala ku dňu rozvodu manželstva na účte v Slovenskej sporiteľni (č. l. 1441 spisu) zostatok vo výške 182,36 eur, zostatok na účte (č. l. 2741 spisu) je 238,53 eur a investičné poistenie (č. l. 161 spisu) je 596,58 eur, spolu pre žalobkyňu to činí 1.017,46 eur. Pre žalovaného úhrnné zostatky na účtoch činili 9.148,69 eur, čo spolu činilo  $10.166,15 \text{ eur} : 2 = 5.083,05 \text{ eur} - 1.017,46 \text{ eur} = 4.065,62$

eur.

15. Pri disparite, tak ako bola uvedená 70 : 30 v časti nehnuteľnosti v prospech žalovaného, (ktorému bola aj prikázaná do výlučného vlastníctva), potom pre žalobkyňu z rodinného domu pripadá hodnota 37.200 eur + 4.065,62 eur, spolu teda 41.265,62 eur, od ktorej je potrebné odpočítať polovicu investícií do rodinného domu v Z. vo výške 8.350 eur, čo činilo sumu 32.915,62 eur, ktorú je povinný žalovaný nahradiť na úplné vyrovnanie v prospech žalobkyne.

16. So zreteľom na výšku úplného vyrovnania, spravodlivé konanie a okolnosti danej veci odvolací súd, aplikujúc § 232 ods. 3 CSP, určil lehotu 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku na splnenie povinnosti žalovaného vyplatiť žalobkyňi sumu 32.915,62 eur na úplné vyrovnanie.

17. Vzhľadom na zmenu rozsudku vo výške majetku prejednávaneho a vyporiadaného medzi bývalými manželmi priamo súvisiacej s výškou náhrady, rozhodol odvolací súd o zrušení výroku IV. o súdnom poplatku a vrátil vec v prevyšujúcej časti postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP súdu prvej inštancie.

### III.

#### Dovolanie žalobkyne

18. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) i žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“).

19. Žalobkyňa v dovolaní namietla, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

20. Porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP vzhľadom na dovolateľka v tom, že:

20.1. Odvolací súd sa nezaoberal tým, či medzi stranami bola uzavretá dohoda o čiastočnom vyporiadaní BSM vo vzťahu k hnutelným veciam, a ak bola, či je takáto dohoda platná. K uzavretiu dohody o vyporiadaní hnutelných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa dovolateľky nedošlo. Dovolateľka namietla rozpor uznesenia súdu prvej inštancie (o zastavení konania v časti hnutelných vecí) so zákonom aj z dôvodu, že táto údajná dohoda mala byť uzavretá po uplynutí 3 rokov od zániku BSM, pričom uznesenie nekonkretizovalo, o aké hnutelné veci sa malo jednať. Rozsudok odvolacieho súdu v otázke hnutelných vecí nie je možné považovať za správny, pretože odvolací súd mal vzhľadom na ustanovenie § 143 OZ rozhodnúť o vyporiadaní všetkého majetku nadobudnutého počas trvania BSM.

20.2. Okresný súd a následne ani odvolací súd nijakým spôsobom vo svojom rozsudku neodôvodnili, prečo nevykonali žalobkyňou navrhnutý dôkaz, týkajúci sa úspor zistených z majetkového priznania žalovaného v roku 2001 (správne má byť „2011“ - pozn. odvolacieho súdu) vo výške 115.000 eur, ktoré v tomto majetkovom priznaní boli označené ako patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a mali byť nadobudnuté v rokoch 2005 - 2011 (teda aj v rokoch trvania BSM) - navrhovala, aby žalovaný predložil súdu výpisy z účtov a výpisy zo stavebných sporení k roku 2011, na ktorých bude vidieť v úhrne sumu 115.000 eur nadobudnutú podľa majetkového priznania žalovaného za rok 2011 a následne výpisy za celé obdobie až k dátumu právoplatnosti rozvodu strán sporu. Žalobkyňa sa nestotožňuje s vyjadrením žalovaného, že v majetkovom priznaní z roku 2011 to bolo uvedené nedopatrením. Skutočnosť, že táto informácia žalovaného nemusí byť presná, potvrdzujú aj následné majetkové priznania žalovaného za nasledujúce roky. Ak súd nevykonával riadne dokazovanie, a nepripustil vykonanie žalobkyňou navrhnutých dôkazov, a teda nemohol dostatočne zistiť skutkový stav veci, čo sa

prejavilo aj v nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení jeho rozsudku.

20.3. Odvolací súd sa nijako nezaoberal odvolacou námietkou žalobkyne a neodstránil nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, týkajúcom sa a nedoručovania viacerých listín, doručených súdu žalovaným, právnomu zástupcovi žalobkyne. V danom prípade išlo podľa dovolateľky o listiny, ktoré mali z hľadiska ich obsahu podstatný význam pre výsledok sporu. Súd prvej inštancie svoju povinnosť doručovať písomnosti protistrane viackrát nahradil tým, že stranám konania uložil povinnosť nahliadnuť do spisu. Podľa dovolateľky súd nemôže svoju povinnosť doručovať listiny stranám konania, nahradit' uložením povinnosti nahliadnuť do súdneho spisu a vzhľadom na znenie § 97 ods. 1 CSP nie je ani oprávnený uložiť stranám povinnosť nahliadať do súdneho spisu.

20.4. Nie je zrejmé, z akých zásad odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní o otázke týkajúcej sa pôvodu sumy 15.600 eur a jej použitia na výstavbu rodinného domu v BSM. Krajský súd bez akéhokoľvek dôkazu, ktorý by sa nachádzal v súdnom spise vo veci, uviedol, že suma 15.600 eur bola použitá na jeho výstavbu. Táto skutočnosť nevyplýva ani zo súdneho spisu a túto skutočnosť dokonca neuvádzal ani žalovaný v konaní. V tomto smere žalovaný neunesol dôkazné bremeno a počas celého konania nepreukázal, na čo boli predmetné finančné prostriedky použité. Ani Okresný súd Kežmarok nemal ustálené, na aký účel boli finančné prostriedky použité, keď uvádza viac účelov, a to, že finančné dary boli skonsumované manželstvom v rámci bežnej spotreby, v ďalšej časti už súd uvádza, že tieto finančné prostriedky boli využité pre potreby rodiny, ale zrejme aj na potreby pri výstavbe rodinného domu, resp. že tieto prostriedky pokryli náklady na výstavbu rodinného domu. Žalovaný nepreukázal na čo boli použité finančné prostriedky vo výške 15.600,00 eur a žalobkyňa o týchto prostriedkoch nemala ani vedomosť. Na aký účel mali byť tieto finančné prostriedky použité súdy nižšej inštancie nevyriešili, a preto ich pri vyporiadaní BSM nemali zohľadniť.

Ak odvolací súd mal za to, že prostriedky vo výške 15.600 eur boli použité na výstavbu rodinného domu, ktorý bol predmetom vyporiadania, tak mal postupovať v súlade s § 150 druhá veta OZ, so zohľadnením skutočností, že ak má vnos z oddeleného majetku podobu finančného plnenia, pri stanovení náhrady sa vychádza z výšky takto vynaloženej finančnej sumy. Ak by v dobe vyporiadania bola hodnota spoločnej veci nižšia, ako bola jej pôvodná hodnota, podľa súdnej praxe by sa pri vyporiadaní náklady vynaložené jedným z manželov na takúto vec nehradili v plnej výške, ale len vo výške redukovanej podľa pomeru, v ktorom došlo k zníženiu hodnoty veci. Ak by hodnota takejto veci bola v čase vyporiadania vyššia ako pôvodná hodnota, k tomuto zvýšeniu by sa pri refundácii nákladov neprihliadalo. Odvolací súd pri vyporiadaní rodinného domu uplatnil disparitu podielu, ktorú absolútne neodôvodnil, avšak zrejme tak postupoval z dôvodu, že žalovaný mal poskytnúť pri výstavbe rodinného domu čiastku vo výške 15.600 eur (toto však nebolo v konaní preukázané) a hodnota rodinného domu v čase vyporiadania bola vyššia ako v čase výstavby tohto rodinného domu. Tu však súd postupoval v rozpore s ustanovením § 150 druhá veta OZ, ako aj v rozpore s tým, že ak je hodnota veci v čase vyporiadania vyššia ako pôvodná hodnota, k tomuto zvýšeniu sa pri refundácii nákladov neprihliada. Teóriu odvolacieho súdu, že suma vo výške 15.600 eur bola použitá na výstavbu rodinného domu považuje dovolateľka za neudržateľnú, a to jednak z dôvodu, že tieto peňažné prostriedky boli žalovanému poskytnuté zo strany jeho rodičov až po kolaudácii predmetného rodinného domu, a zároveň sa nejednalo o dar ale o pôžičky, ktoré boli účelovo viazané na nákup motorových vozidiel. Je zrejmé, že odvolací súd v tejto súvislosti vychádzal len z tvrdenia súdu prvej inštancie a nezaoberal sa dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, pričom manželia čerpali dva úvery po 100.000 Kčs, a žalovaný sa podieľal na splácaní len jedného z nich, boli im tiež poskytnuté pôžičky a žalobkyni aj stabilizačný príspevok 35.000 Kčs od zamestnávateľa M.. Podľa dovolateľky odvolací súd vyriešil danú právnu otázku v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, konkrétne s rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/228/2013, 6Cdo/202/2010, 7Cdo/288/2013 a 1MCdo/12/2011. Taktiež poukázala aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/820/2003, 22Cdo/2457/2004, 22Cdo/2735/2007. V otázke určenia výšky podielov nebol dostatočne zistený skutkový stav.

20.5. Dovolaťka tiež namietala, že odvolací súd postupoval nesprávne, keď pri určení hodnoty rodinného domu, ktorý je predmetom vyporiadania, vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného v

máji 2018. O vyporiadaní BSM rozhodoval v marci 2021, preto mal buď nechať znalecký posudok aktualizovať, alebo mal nechať vyhotoviť na účely vyporiadania BSM nový znalecký posudok, keďže ceny nehnuteľností stúpajú každým rokom enormným tempom a podľa všeobecne uplatňovanej zásady pri ocenení vecí patriacich do BSM sa vychádza zo stavu veci ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, avšak z ceny v čase, kedy sa vyporiadanie vykonáva. Odvolací súd sa podľa dovolateľky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu aj pri riešení právnej otázky týkajúcej sa oceňovania vecí patriacich do BSM. Pri zisťovaní ceny veci je určujúca jej všeobecná hodnota stanovená v závislosti od situácie na trhu v danom mieste a čase, ku ktorému sa BSM vyporiadava. Uvedený postup potvrdzujú aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/9/2017, 4Cdo/113/2000, 1MCdo/12/2011, 2Cdo/37/2011, 2Cdo/176/2011 a 3Cdo/174/2012.

21. Dovolaťka tiež namietla, že s prihliadnutím na všetky okolnosti veci súd neodôvodnil riadne svoj postup spočívajúci v odklone (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) od zásady rovnosti v prípade rodinného domu.

21.1. Podľa dovolateľky sú pre úvahu o výške podielov podstatné nielen okolnosti uvedené v § 150 OZ, ale súd má pri rozhodovaní o výške podielov zohľadniť aj vzájomné práva a povinnosti manželov vyplývajúce zo Zákona o rodine, podľa ktorého majú muž a žena v manželstve rovnaké práva a povinnosti, sú povinní spolu žiť, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, spoločne sa starať o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Podľa záverov súdnej praxe, väčšie zásluhy na nadobudnutí spoločného majetku zásadne nemožno bez ďalšieho priznať iba tomu manželovi, ktorý rozmnožil spoločný majetok väčším dielom vzhľadom na svoje schopnosti a možnosti než druhý manžel. V súlade s výslovnou dikciou zákona totiž treba zohľadniť aj činnosť druhého manžela, ktorú vynaložil pri starostlivosti o deti a obstarávanie spoločnej domácnosti. Pokiaľ sa jeden z manželov počas manželstva riadne staral o deti a obstarával spoločnú domácnosť, zásadne nemožno znižovať jeho rovnaký podiel na vyporiadavanom spoločnom majetku manželov s argumentáciou, že sa o nadobudnutie spoločného majetku nepričinil svojím zárobkom. Samotná okolnosť, že každý z manželov má iné predpoklady na výkon zárobkovej činnosti, bez ďalšieho k nerovnomernému určaniu podielov nevedie. Úvahu o rozdielnom určení podielov by ale mohlo založiť, ak by jeden z manželov nepracoval, hoci by pracovať mohol, a to najmä v prípadoch, keď sa práci vyhýbal. Odklon od rovnomerného stanovenia podielov by mal byť vždy výsledkom starostlivej úvahy súdu a odôvodnený mimoriadnymi okolnosťami. Iba skutočnosť, že jeden z manželov dosahoval počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov hoci aj zásadne vyššie príjmy v porovnaní s druhým manželom, nie je dôvodom na paušalizované uplatňovanie nerovnomerného určenia podielov v takýchto prípadoch. Podľa dovolateľky je zrejmé, že aj v tomto prípade sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolateľka príkladmo poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cdo/1781/2004, 22Cdo/3147/2007 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 537/2012.

22. Ako právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP, a ktorá je rozhodovaná v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne, označila dovolateľka otázku prípustnosti, či neprípustnosti čiastočného vyporiadania BSM dohodou manželov.

22.1. K danému dovolaciemu dôvodu dovolateľka uviedla, že na jednej strane sa uplatňuje výklad, podľa ktorého čiastočné vyporiadanie BSM na základe dohody manželov nie je prípustné a pre platnosť dohody o vyporiadaní sa vyžaduje, aby sa týkala všetkého majetku tvoriaceho BSM, čomu nebráni ani ustanovenie § 149 ods. 4 OZ, keďže pri vyporiadaní uplatnením nevyvrátiteľnej zákonnej domnienky zostáva vlastnícke právo oboj bývalým manželom zachované, iba sa pretransformuje do inej formy. Z tejto výnimky však nevyplýva možnosť čiastočného vyporiadania spoločného majetku dohodou. V súvislosti s uvedeným dovolateľka poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/83/1998 a 2MCdo/5/2008.

22.2. Na druhej strane, časť právnej teórie a súdnej praxe považuje vyššie uvedený výklad za neudržateľný, pretože dohoda o čiastočnom vyporiadaní BSM, pokiaľ spĺňa predpoklady platnosti právnych úkonov je prípustná. Žalobkyňa však namietala, že v danom prípade dohoda o čiastočnom vyporiadaní BSM nebola platne uzavretá, a to už len z dôvodu, že táto mala byť uzavretá až po uplynutí

zákonnej trojročnej lehoty na vyporiadanie BSM dohodou, kedy podanie žalobkyne, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol predmetným uznesením, bolo učené dňa 13. decembra 2012. V danej súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/2334/2005.

23. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

24. Súčasťou dovolania bol návrh žalobkyne na odklad právoplatnosti i vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu, že nemá vyriešenú bytovú otázku, v súčasnosti čaká na dostavanie bytového domu, v ktorom si plánuje zakúpiť byt, na ktorý má uzavretú rezervačnú zmluvu, a ktorý má byť odovzdaný do užívania v októbri 2022. Návrh na odklad právoplatnosti a vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podala aj s prihladením na dovoláciu námietku týkajúcu sa sumy, ktorá jej má byť vyplatená, a ktorej určenie žalobkyňa považuje za nezákonné. Podľa žalobkyne odklad právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu nebude predstavovať pre žalovaného žiadne výrazné obmedzenie, keďže on má svoju bytovú otázku bezproblémovú, je výlučným vlastníkom niekoľkých nehnuteľností.

IV.

Dovolanie žalovaného

25. Žalovaný podal dovolanie proti výrokom II. a III. rozhodnutia odvolacieho súdu (ďalej aj ako „dovolateľ“) pre zmatečnosť rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP.

25.1. Podľa dovolateľa sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal skutkovými okolnosťami týkajúcimi sa konania žalobkyne, ktorým zmenšila či znížila hodnotu BSM, a ktoré bolo podľa dovolateľa mimoriadnym konaním odôvodňujúcim odklon od princípu parity podielov. Podľa dovolateľa odvolací súd mal zaujať stanovisko ku konaniu žalobkyne (pôžičky od nebankových inštitúcií vyplatené v prospech Z., ich splácanie zo spoločných prostriedkov, ale nepreukázanie vratiek od tretieho subjektu), hoci žalovaný predložil dôkazy o takomto konaní a žalobkyňa ho sčasti potvrdila a nezaoberal sa ani skutočnosťou, či žalobkyňa (v rámci reštitúcie) vrátila kúpnu cenu za nehnuteľnosť v Z. a ak áno, z akých prostriedkov.

25.2. Dovolateľ namietol, že odvolací súd vyhodnotil vykonané dôkazy inak ako súd prvej inštancie a dospel k záveru o dôvodnosti len čiastočnej disparity v prospech žalovaného, a to vo vzťahu k nehnuteľnosti v Poprade - Spišskej Sobotě a z iných dôvodov, ako súd prvej inštancie. Opakované pôžičky a úvery vzaté žalobkyňou, prostriedky, ktoré boli poskytnuté tretiemu subjektu (Z.), no splácané boli zo spoločných prostriedkov, odvolací súd nebral do úvahy, čo dovolateľ nepovažuje za správne.

25.3. Rovnako mal podľa dovolateľa odvolací súd zohľadniť, že žalobkyňa získala dvojaký profit z nehnuteľnosti v Z., jednak v podobe výrazného nárastu ceny nehnuteľnosti, a teda jej vyrovnacieho podielu na vyplatenie a jednak v podobe obývania/vybývania tejto nehnuteľnosti bez jej udržiavania či zveľadenia, keď ju užívala sama po dobu 13 rokov od rozvodu manželstva do rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom pri náraste cien stavebných materiálov a stavebných prác vznikla týmto žalovanému výrazná strata. Na druhej strane žalovaný si musel zabezpečiť vlastné bývanie. V súvislosti s uvedeným žalovaný poukázal na to, že v zmysle právnej teórie súvisiacej s výkladom ustanovenia § 150 OZ, nemôže byť ten z rozvedených manželov, ktorému sa vec napokon prikáže do výlučného vlastníctva poškodený, či znevýhodnený tým, že odo dňa zániku manželstva užíva konkrétnu vec výlučne druhý z manželov. Súd prvej inštancie sa bližšie týmto neštandardným správaním žalobkyne nezaoberal, avšak minimálne ho vzal do úvahy, keď aplikoval princíp disparity podielov. Odvolací súd však v tomto smere nezaujal žiadne stanovisko, hoci tu išlo o podstatné skutkové okolnosti, ktoré významným spôsobom mohli ovplyvniť konečnú výšku vyrovnacieho podielu. Podľa žalovaného sa však odvolací súd nezaoberal vyššie popísanými skutkovými okolnosťami a v podstate ich do svojich záverov vôbec nezahrnul.

25.4. Žalovaný poukázal aj na to, že odvolací súd svojím rozsudkom zmenil výroky I., II. a III. súdu prvej inštancie, hoci výrok I. v znení odvolacieho rozsudku je totožný s výrokom I. v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie. Týmto spôsobom odvolací súd de facto opäť na úkor žalovaného predlžil dobu, kedy by sa mohol ujať vlastníctva nad nehnuteľnosťou.

25.5. V súvislosti s poukazom odvolacieho súdu na predchádzajúce kasačné rozhodnutie, z ktorého vyplýva záver, že rodinný dom v Z. do BSM nepatrí, žalovaný namietol, že v danej súvislosti nebolo preukázané, že na vrátenie kúpnej ceny neboli použité finančné prostriedky ani z časti patriacej do BSM. Podľa žalovaného nebol naplnený zákonný predpoklad pre vylúčenie tejto veci z masy BSM s poukazom na § 143 OZ. Odvolací súd v danom smere vôbec nepristúpil k dokazovaniu.

25.6. Podľa dovolateľa odvolací súd nedal vo svojom rozhodnutí odpoveď na konkrétne námietky strany sporu, jasne a zrozumiteľne neodpovedal na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky. V súvislosti s uvedenými nedostatkami poukázal dovolateľ na nález Ústavného súdu SR z 09. 06. 2020 sp. zn. I. ÚS 51/2020, ktorý možno analogicky použiť aj v prejednávanej spore, nakoľko vzhľadom k dĺžke trvania súdneho konania a k argumentácii v súdnych rozhodnutiach bolo pre žalovaného de facto nemožné získať rozhodnutie, v ktorom by sa súdy (v rámci konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania) dôkladne zaoberali všetkými podstatnými argumentami a námietkami ako aj dôkazmi predloženými počas konania.

26. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch II. a III. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

27. Žalovaný vo svojom dovolaní požiadal o odklad vykonateľnosti výroku II. napadnutého rozsudku, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa vzhliadol v tom, že vyrovnací podiel na vyplatenie žalovaným žalobkyni, určený súdom prvej inštancie a odvolacím súdom, sú čo do výšky rozdielne a v prípade, ak by došlo k zmene výšky vyrovnacieho podielu (zníženiu), žalovaný by bol ukrátený, nakoľko prípadná vymožitelnosť už vyplateného vyrovnacieho podielu od žalobkyne by bola prakticky nemožná. Navyše žalovanému síce nehnuteľnosť bola prikázaná do výlučného vlastníctva, avšak vzhľadom na to že žalobkyňa nemá vlastné obydlie, žalovaný prakticky nebude môcť s nehnuteľnosťou nakladať.

28. Z vyjadrenia žalovaného k dovolaniu žalobkyne vyplynulo, že s dôvodmi dovolania uvádzanými žalobkyňou sa nestotožňuje.

29. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného nevyjadrila.

V.

30. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti návrhu na odklad vykonateľnosti nezistil splnenie podmienok v zmysle § 444 ods. 1 CSP a preto v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

VI.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolania podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či dovolania obsahujú zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

33. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421



CSP.

34. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

35. Pokiaľ porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP žalobkyňa videla v tom, že odvolací súd sa nezaoberal tým, či medzi stranami bola uzavretá dohoda o čiastočnom vyporiadaní BSM, a ak bola, či je takáto dohoda platná, pričom súčasne namietla nezákonnosť uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bolo konanie v časti hnutelných vecí zastavené (uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 3C/144/2008-2882 z 15. 01. 2013 o zastavení konania v časti hnutelných vecí, ktoré by pripadali do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vylučujúc z toho úspory a poisťky), z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva opak. Odvolací súd sa uvedenou problematikou zaoberal a svoje závery aj odôvodnil v bode 21. odôvodnenia jeho rozsudku, keď poukázal na najnovšiu a aktuálnu rozhodovaciu prax, v zmysle ktorej dohoda, ktorá sa netýka celého majetku, ktorý bol v BSM, nie je neplatná pre rozpor s § 150 Občianskeho zákonníka“ a uzavrel, že „Pokiaľ strany sporu nevyužili príležitosť na podanie odvolania proti uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie o čiastočnom zastavení konania ..., tak platí, že medzi nimi došlo k čiastočnej dohode - zhode na vyporiadaní BSM tak, ako vyplýva z právoplatného uznesenia.“ (uvedené uznesenie, doručované stranám sporu v roku 2017, nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 06. 2017 - poznámka dovolacieho súdu).

36. Práve vzhľadom na nevyužitie opravného prostriedku, je nedôvodná námietka žalobkyne, že odvolací súd mal vykonať dokazovanie čo do zisťovania, či k dohode vo vzťahu k časti majetku patriaceho do BSM došlo alebo nie, ktorú povinnosť by súd prvej inštancie mal, iba ak by došlo k zrušeniu uvedeného uznesenia na základe podania opravného prostriedku niektorou zo strán sporu, k čomu však nedošlo. Dovolací súd poznamenáva, že uznesením o zastavení konania o vyporiadaní BSM v časti týkajúcej sa hnutelných vecí, s výnimkou úspor a poisťiek, boli nižšie súdy viazané (§ 107 ods. 2 OSP, resp. teraz § 327 ods. 1 CSP).

37. V tejto súvislosti však dovolací súd považuje za vhodné uviesť, že otázka prípustnosti Dohody o čiastočnom vyporiadaní BSM, bola riešená Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/88/2020 z 21. 04. 2021, v ktorom uviedol:

„Podľa predchádzajúcej súdnej praxe bolo vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov platné len vtedy, ak sa týkalo všetkých vecí patriacich do masy bezpodielového spoluvlastníctva (napr. sp. zn. 2Cdo/83/1998, 2MCdo/5/2005). Avšak od účinnosti novely Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 131/1982 Zb. účinnnej od 1. apríla 1983, právna teória pripúšťala výklad, podľa ktorého dohoda o čiastočnom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je platná s prihliadnutím na zmluvnú voľnosť účastníkov občianskoprávneho vzťahu, ako aj s doplnením § 149 Občianskeho zákonníka o odsek 4 z dôvodu právnej istoty. S účinnosťou od 1. novembra 2008 novelou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 379/2008 Z. z. bolo ustanovenie § 149 Občianskeho zákonníka doplnené o nový odsek 5, ktorým právna úprava odstránila pochybnosti, či právnu neistotu o tom, aký právny režim sa vzťahuje na ten spoločný majetok bývalých manželov, ktorý nebol zahrnutý v dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo v rozhodnutí súdu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Na tento majetok sa vzťahuje zásada o vyporiadaní uvedená v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka (porovnaj sp. zn. 4Cdo/147/2011).

...Ustanovenie § 143 Občianskeho zákonníka vychádza zo zásady, že všetok majetok, ktorý môže byť predmetom vlastníctva fyzickej osoby (s výnimkou prípadov uvedených v ustanoveniach § 143 a § 143a

Občianskeho zákonníka), vrátane majetkových hodnôt, akou je i obchodný podiel v obchodnej spoločnosti, je spoločným vlastníctvom.

Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/168/2005 z 31. marca 2006 vyplýva právny záver, že obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným nadobudnutý manželmi alebo jedným z nich za trvania manželstva a z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva, predstavuje majetok (hodnotu), ktorý sa v rámci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyporiadava. Pri oceňovaní obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným v rámci vyporiadania sa vychádza z jeho stavu v dobe zániku tohto spoluvlastníctva, avšak z obvyklej ceny v dobe vyporiadania (R 27/2007).

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že vymedzená právna otázka týkajúca sa posúdenia zákonných spôsobov (dohodou, rozhodnutím súdu, vyporiadaním zo zákona) vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 149 ods. 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka) bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená (sp. zn. 8Cdo/196/2018) a napadnutým rozhodnutím sa odvolací súd pri riešení vymedzenej právnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 27/2007). Odvolací súd správne vyporiadal majetkovú hodnotu obchodného podielu spoločnosti DÓRA FASHION s. r. o., ktorej výška bola určená znaleckým posudkom k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozvodom manželstva v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 10C/207/2010 s právoplatnosťou od 26. augusta 2010. Žalovaná nadobudla obchodný podiel v spoločnosti bezodplatne v rozsahu 100 % na základe zmluvy o prevode obchodného podielu z 9. júna 2010 (v spise na č. l. 30), s tým, že strany v spore nepreukázali vyporiadanie majetkovej hodnoty obchodného podielu dohodou, resp. iným zákonným spôsobom (obdobne aj R 62/1974).

K rozhodnutiam najvyššieho súdu, na ktoré poukázala žalovaná, a to sp. zn. 2Cdo/83/1998 z 1. marca 1999 (publikované v časopise Zo súdnej praxe 12/1999), sp. zn. 2MCdo/5/2005 z 31. augusta 2005 a z nich vyplývajúci právny záver, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa musí týkať všetkého majetku tvoriaceho bezpodielové spoluvlastníctvo, ktorý existoval v čase zániku tohto spoločenstva; a dohoda iba o časti bezpodielového spoluvlastníctva by pri súdnom vyporiadaní znemožnila komplexne usporiadať majetkové vzťahy medzi manželmi so zreteľom ku všetkým hľadiskám obsiahnutým v zásadách uvedených v § 149 v spojení s § 150 Občianskeho zákonníka; bol vzhľadom na zmenu právnej úpravy vyplývajúcej z § 149 ods. 4, 5 Občianskeho zákonníka a následnou judikatúrou prekonaný. S poukazom na princíp zmluvnej autonómie je dôvodné za platné považovať uzavretie dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov i vtedy, ak jej obsahom nie je tzv. celá masa majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (sp. zn. 4Cdo/147/2011).

Napokon aj z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/2/2016 z 29. júna 2016 vyplýva, že dovolací súd vytkol súdom nižších inštancií, že sa nezaoberali aj možnosťou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov sčasti dohodou a teda aj v kombinácii so súdnym rozhodnutím.“

38. Ako ďalší dôvod porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP žalobkyňa namietala to, že odvolací súd nijakým spôsobom vo svojom rozsudku neodôvodnil, prečo nevykonala žalobkyňou navrhnutý dôkaz, týkajúci sa úspor zistených z majetkového priznania žalovaného v roku 2011 vo výške 115.000 eur, v tomto majetkovom priznaní označených ako patriace do BSM (vklady v banke + stavebné sporenie). Žalobkyňa navrhovala vykonať dôkaz tým spôsobom, aby žalovaný predložil súdu výpisy z účtov a výpisy zo stavebných sporení k roku 2011, na ktorých bude vidieť v úhrne sumu vo výške 115.000 eur deklarovanú na majetkovom priznaní, a následne aby žalovaný predložil výpisy z účtov a výpisy zo stavebných sporení spätne za celé obdobie až k dátumu právoplatnosti rozvodu strán konania. Uvedené žalobkyňa žiadala z dôvodu, že kedykoľvek v priebehu tohto obdobia mohlo dôjsť k presunu týchto úspor na účty v iných bankách, resp. stavebných sporiteľniach a žalovaný v priebehu konania nebol ochotný uviesť, v akej výške boli tieto úspory k právoplatnosti rozvodu strán konania. Súd prvej inštancie teda nevykonala riadne dokazovanie, a nepripustil vykonanie žalobkyňou navrhnutých dôkazov, a preto nemohol dostatočne zistiť skutkový stav veci, čo sa prejavilo aj v nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení jeho rozsudku.

39. K procesným právam strany sporu nepatrí právo, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný.

Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie strane sporu. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečenie toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania, a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

40. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykoná ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP a I. ÚS 350/08). Samotné rozhodnutie súdu nevykonať určité dôkazy (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), v zásade nemôže byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, pričom nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09).

41. Z bodu 20. rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že úspory zistené z majetkového priznania žalovaného za rok 2001 (správne má byť „2011“- pozn. dovolacieho súdu) nezaradil do BSM z dôvodu, že žalobkyňa nepreukázala, že by išlo o finančné prostriedky, ktoré boli spoločne nasporené za trvania manželstva. Odvolací súd k namietanej sume úspor v bode 24. jeho rozsudku dôvodil: „Nepreukázaným taktiež ostalo a navyše je vysoko nepravdepodobným, že suma 115.000 eur uvedená v majetkovom priznaní žalovaného za rok 2011 sa týkala prostriedkov patriacich do BSM, keď strany sporu boli rozvedené v roku 2008. Pre časovú a vecnú nesúvislosť nebolo možné prijať záver o tom, že táto suma je súčasťou BSM, preto v tomto smere sú odvolacie námietky neopodstatnené a postup súdu prvej inštancie správny.“

42. Dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie nevykonania navrhovaného dôkazu (stav úspor k roku 2011 a späť ku dňu rozvodu - v roku 2008) v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu (v kompletizujúcej jednote s rozsudkom súdu prvej inštancie) nie je dostatočné, keď samotná skutočnosť, že išlo o majetkové priznanie sudcu za rok 2011, a že manželstvo bolo rozvedené už v roku 2008, nevylučuje možnosť, že v nej sú zahrnuté aj úspory, existujúce ku dňu zániku BSM a nezahrnuté v úsporách na iných účtoch; pokiaľ žalovaný tvrdí, že tieto prostriedky označil za majetok v BSM omylom, je potrebné vysporiadať sa a vyhodnotiť aj toto tvrdenie. Namietaný postup odvolacieho súdu preto považoval za postup, ktorým došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

43. Žalobkyňa ako ďalšiu dovoláciu námietku podľa § 420 písm. f) CSP uplatnila námietku, že odvolací súd sa nezaoberal jej odvolacou námietkou a neodstránil nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, týkajúcom sa nedoručovania viacerých listín, doručených súdu žalovaným, právnenému zástupcovi žalobkyne, hoci podľa jej tvrdenia malo ísť o listiny, ktoré mali z hľadiska ich obsahu podstatný význam pre výsledok sporu.

Podľa § 431 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

44. Námietku nedoručovania viacerých listín žalobkyňa bližšie nekonkretizovala, neuviedla, o aké listiny s podstatným významom malo ísť a teda tento dovolací dôvod nevymedzila v súlade s § 433 CSP. Uvedený nedostatok by sám o sebe bol dôvodom na odmietnutie dovolania (§ 447 písm. f) CSP).

45. Ďalšou dovolacou námietkou žalobkyne bola námietka, že odvolací súd bez akéhokoľvek dôkazu,

ktorý by sa nachádzal v súdnom spise, vyhodnotil, že suma 15.600 eur bola použitá na výstavbu rodinného domu, ktorý bol predmetom vyporiadania BSM. Dovolateľka o týchto prostriedkoch nemala ani vedomosť, taká skutočnosť nevyplýva ani zo súdneho spisu a dokonca ju neuvádzal ani žalovaný v konaní; peňažné prostriedky boli žalovanému poskytnuté zo strany jeho rodičov až po kolaudácii predmetného rodinného domu, a zároveň sa nejednalo o dar, ale o pôžičky, ktoré boli účelovo viazané na nákup motorových vozidiel. Ani okresný súd nemal ustálené, na aký účel boli tieto finančné prostriedky použité, keď v odvolaní uvádza, že finančné dary boli skonsumované manželstvom v rámci bežnej spotreby, resp. že boli využité pre potreby rodiny, ale zrejme aj na potreby pri výstavbe rodinného domu a napokon, že pokryli náklady na výstavbu rodinného domu. Na čo mali byť tieto finančné prostriedky použité sudy nižšej inštancie nevyriešili, a preto ich nemali zohľadniť pri vyporiadaní BSM.

46. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly však dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

47. Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zodpovedá aj požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá sa prejavuje ako rovnaká miera možnosti uplatňovania prostriedkov procesného útoku, ale aj procesnej obrany v medziach stanovených CSP. Obsah princípu rovnosti sporových strán v civilnom sporovom konaní sa tak prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenie.

48. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého

rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

49. Súd musí dbať na celkovú presvedčivosť jeho rozhodnutia, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

50. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, čo zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

51. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

52. V danom prípade súd prvej inštancie v ods. 15. uviedol, že „Žalovaný žiadal započítať to, čo vniesol do spoločného majetku, a to sumu 470.000 Kčs, ide o sumu 15.600 eur, v spise sú doložené písomné zmluvy, napriek tomu žalobkyňa nesúhlasila, že táto suma bola skutočne poskytnutá od rodičov navrhovateľa.“ (správne malo byť „žalovaného“ - poznámka dovolacieho súdu). V ods. 25. rozsudku súd skonštatoval, že „... je potrebné vrátiť vklad žalobcovi vo výške 470.000 Kčs, t. j. 15.600 eur, ktoré ako dar získal od rodičov, a tieto finančné prostriedky boli skonsumované manželstvom v rámci bežnej spotreby, resp. pri zakupovaní potrebných vecí do manželstva.“ Naproti tomu v ods. 27. rozsudku dôvodil, že „... odpočítava z celkovej hodnoty nehnuteľnosti sumu 15.600 eur, ktorú vložil navrhovateľ po uzavretí manželstva pred začatím výstavby rodinného domu, pričom súd pripomína, že celý rozpočet na rodinný dom bol v podstate vo výške 470.000 Kčs ...“.

53. Súd prvej inštancie v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 CSP jasne a výstižne, bez vnútorných rozporov a presvedčivo nevysvetlil, ako ohľadom spornej sumy 15.600 eur, na účely možnosti disparity podielov, posúdil podstatné skutkové tvrdenia strán, ktoré dôkazy na ten účel vykonal, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako ich vyhodnotil; za takej situácie je potom predčasný aj jeho záver o disparite podielov strán sporu na BSM v pomere 40 : 60 v prospech žalovaného.

Uvedený nedostatok neodstránil ani odvolací súd, ktorý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil dospejúc k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov (ktorých?) vyvodil nesprávne právne závery, a preto ho zmenil, pričom vo vzťahu k tejto spornej sume v ods. 27. a 28. uviedol (na akom základe?) iba

to, že „... nepochybnou skutočnosťou je majetkový vnos žalovaného vo výške 470.000 Kčs (15.600 eur) od jeho rodičov a v tomto smere je dôvodná tzv. čiastočná disparita týkajúca sa hodnoty rodinného domu v k. ú. Z. v pomere 70 : 30 v prospech žalovaného. Vzhľadom na výlučné prostriedky žalobcu (správne žalovaného - poznámka dovolacieho súdu) v čase výstavby rodinného domu v k. ú. Z. bolo opodstatnené prelomiť zásadu rovnakých podielov iba pre túto nehnuteľnosť...“. Na druhej strane sa nevysporiadal s tvrdeniami a dôkazmi, namietaným žalobkyňou čo do čerpania dvoch úverov vo výške 100.000 Kčs, keď žalovaný sa mal podieľať na splácaní len jedného z nich, poskytnutými pôžičkami, resp. stabilizačného príspevku žalobkyni od zamestnávateľa M..

54. V tejto časti dovolací súd preto dovolanie žalobkyne z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP považoval za dôvodné.

55. Dovolateľka namietala tiež nesprávny postup odvolacieho súdu pri určení hodnoty rodinného domu, ktorý je predmetom vyporiadania, keď vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného v máji 2018 a o vyporiadaní BSM rozhodoval v marci 2021, hoci mal buď nechať znalecký posudok aktualizovať, alebo mal nechať vyhotoviť na účely vyporiadania BSM nový znalecký posudok. Z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu vo vzťahu k hodnote vyporiadavanej nehnuteľnosti v BSM vyplýva, že pri oceňovaní vecí patriacich do vyporiadavanej BSM sa vychádza zo stavu vecí ku dňu zániku BSM, avšak z ceny v čase, kedy dochádza k vyporiadaniu. Na ten účel je potrebné zamerať aj dokazovanie. Zohľadnenú cenu nehnuteľností (124.000 eur) vzhľadom na odstup času nebolo možné považovať za aktuálnu. Ak od rozhodnutia súdu prvej inštancie uplynie dlhšia doba (tu takmer 3 roky) odvolací súd musí vychádzať z ceny nehnuteľnosti v čase jeho rozhodovania a na ten účel si zabezpečiť buď dodatok pôvodne použitého znaleckého posudku, alebo nového odborného vyjadrenia (resp. znaleckého posudku). Z uvedeného dôvodu dovolací súd považoval dovoláciu námietku žalobkyne za dôvodnú.

56. Dovolateľ namietal, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal skutkovými okolnosťami, týkajúcimi sa konania žalobkyne (pôžičky od nebankových inštitúcií vyplatené v prospech Z., ich splácanie zo spoločných prostriedkov, ale nepreukázanie vratiek od tretieho subjektu), hoci žalovaný predložil dôkazy o takomto konaní a žalobkyňa ho sčasti potvrdila. Nezaoberal sa ani skutočnosťou, či žalobkyňa v rámci reštitúcie vrátila kúpnu cenu za nehnuteľnosť v Z. a ak áno, z akých prostriedkov. Tým sa znížila hodnota BSM. Uvedené podľa dovolateľa odôvodňuje odklon od princípu parity podielov. Odvolací súd teda mal zaujať stanovisko ku konaniu žalobkyne. Dovolateľ namietol, že odvolací súd vyhodnotil vykonané dôkazy inak, ako súd prvej inštancie a dospel k záveru o dôvodnosti len čiastočnej disparity v prospech žalovaného, a to vo vzťahu k nehnuteľnosti v A. a z iných dôvodov, ako súd prvej inštancie.

57. Ako je vyššie uvedené, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má síce možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní.

58. Čo sa týka námietky použitia prostriedkov z BSM žalobkyňou na vrátenie kúpnej ceny za reštituovanú nehnuteľnosť v Z., odvolací súd vyhodnotil a svoj záver o nepreukázaní takej okolnosti podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnil dostatočne zrozumiteľne, logicky a presvedčivo v ods. 25. svojho rozsudku.

59. Krajský súd v ods. 23., str. 18 poukázal na to, že dôkazné bremeno ohľadom tvrdených skutočností, ktoré majú mať za následok neuplatnenie zásady rovnosti podielov, leží na tej strane sporu, ktorá z nich vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky a dospel k záveru, že použitie prostriedkov z BSM ostalo hypotetickým a nepreukázaným. Toto odôvodnenie vo vzťahu ku (žalovaným) tvrdeným opakovaným pôžičkám a úverom, prevzatých žalobkyňou v prospech tretieho subjektu (Z.) a ich splácania zo spoločných prostriedkov, je však nedostatočné a nepreskúmateľné, keďže odvolací súd

neuviedol, ktoré dôkazy v tomto smere vykonal, a ktoré nevykonal a ako ich vyhodnotil, a teda na akom základe dospel k záveru o tom, že tvrdené použitie spoločných prostriedkov v BSM je iba hypotetické a nepreukázané. V tejto časti preto dovolací súd považoval dovolanie žalovaného za dôvodné.

60. Žalovaný tiež namietol, že odvolací súd pri vyporiadavaní BSM sa nezaoberal a pri určení konečnej výšky vyrovnacieho podielu nezohľadnil okolnosť, že žalobkyňa získala dvojaký profit z nehnuteľnosti v Z., jednak v podobe výrazného nárastu ceny nehnuteľnosti, a teda jej vyrovnacieho podielu na vyplatenie, a jednak v podobe obývania tejto nehnuteľnosti bez jej udržiavania, či zveľadenia, keď ju užívala sama po dobu 13 rokov od rozvodu manželstva do rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom žalovaný si musel zabezpečiť vlastné bývanie. V tejto súvislosti žalovaný namietal, že v zmysle ustanovenia § 150 OZ, nemôže byť ten z rozvedených manželov, ktorému sa vec napokon prikáže do výlučného vlastníctva, poškodený, či znevýhodnený tým, že odo dňa zániku manželstva užíva konkrétnu vec výlučne druhý z manželov.

61. Uvedená námietka podľa názoru dovolacieho súdu svojím obsahom (nezohľadnením okolnosti, že žalovaný od rozvodu manželstva a teda od zániku BSM nehnuteľnosť patriacu do BSM neužíval) smeruje k právnomu posúdeniu nároku žalovaného na istú náhradu za to, že sám túto nehnuteľnosť od rozvodu neužíval, avšak žalovaný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a), b), resp. písm. c) CSP neuplatnil a spôsobom podľa § 432 ods. 2 CSP právnu otázku ani nevymedzil, odvolací súd otázku takého nároku vo vzťahu k ustanoveniu § 150 CSP ani neriešil, a teda jeho rozhodnutie od posúdenia takej právnej otázky nezáviselo. V tejto časti preto dovolací súd dovolanie považoval za neprípustné, čo by samo osebe viedlo k odmietnutiu dovolania v tejto časti podľa § 447 písm. f) CSP.

62. Dovolací súd podotýka, že v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je predmetom konania iba majetok, majetkové práva a záväzky ku dňu tohto bezpodielového spoluvlastníctva.

63. Ako ďalší dôvod dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalovaný namietol nesprávnosť procesného postupu odvolacieho súdu, spočívajúci v tom, že svojím rozsudkom zmenil výroky I., II. a III. súdu prvej inštancie, hoci (podľa názoru dovolateľa) výrok I. v znení odvolacieho rozsudku je totožný s výrokom I. v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie a týmto spôsobom odvolací súd de facto na úkor žalovaného predĺžil dobu, kedy by sa mohol ujať vlastníctva nad nehnuteľnosťou.

Podľa § 149 ods. 1 OZ ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150.

Podľa § 212 ods. 1, 2 CSP rozsudkom rozhoduje súd vo veci samej. Rozsudkom sa rozhoduje o celej prejednáwanej veci. Ak je to účelné, súd môže rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe alebo dôvode.

64. Rozsudkom sa má v zásade rozhodnúť vždy o celej prejednáwanej veci, t. j. súd musí vo výroku rozsudku vyčerpať celý predmet konania. Zákonu zodpovedajúcim dôsledkom prevzatia určitej veci alebo majetkovej hodnoty z bezpodielového spoluvlastníctva jedným z manželov je povinnosť tohto manžela zaplatiť druhému z manželov vyporiadací podiel vo výške jednej polovice, pokiaľ sa manželia nedohodli inak, resp. pokiaľ súd nerozhodol o výške vyporiadacieho podielu inak.

65. Predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a existovalo v čase jeho zániku, t. j. v deň právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. V zmysle § 149 ods. 2 a 3 OZ vyporiadanie BSM sa vykoná dohodou manželov alebo rozhodnutím súdu na návrh niektorého z manželov, resp. v zmysle vyššie uvedenej judikatúry kombináciou oboch spôsobov. Pokiaľ vo vzťahu k určitým veciam (právam) došlo medzi bývalými manželmi k dohode, o zvyšku majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov musí rozhodnúť v celosti, teda rozhodnúť nielen o prikázaní veci jednému z manželov, ale súčasne a j o jeho povinnosti zaplatiť druhému z manželov vyrovnávací podiel a o výške tohto podielu.

66. Uvedenú námietku preto dovolací súd nepovažoval za dôvodnú.

67. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd nedal vo svojom rozhodnutí odpoveď na konkrétne námietky strany sporu, jasne a zrozumiteľne neodpovedal na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky, tieto však v rozpore s ustanovením § 431 ods. 2 CSP sám nevymedzil, neuviedol, nešpecifikoval, ktoré (ďalšie, v predchádzajúcom znení dovolania neuvedené) kľúčové a skutkovo relevantné otázky odvolací súd nezodpovedal, resp. ich nezodpovedal jasne a zrozumiteľne. Absencia takého vymedzenia by sama osebe bola dôvodom na odmietnutie dovolania v tejto časti.

68. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP), pričom sa už bližšie nezaoberal dovolacími námietkami podľa § 421 CSP.

69. V ďalšom konaní odvolací súd rozhodne aj trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

70. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.